

4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України: Закон України від 03.06.2008 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/309-17> (дата звернення: 02.11.2020).

5. Про вино і виноград: Закон Молдови. URL: <https://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/ru/md/md031ru.pdf> (дата звернення 02.11.2020).

6. Про лозу та вино: Закон Грузії. URL: <https://matsne.gov.ge/ru/document/view/28102?publication=11> (дата звернення: 02.11.2020).

7. Про вино та спиртні напої Болгарії: Закон Болгарії. URL: https://www.bulgar.in/laws-of-bulgaria-in-russian-language/?ELEMENT_ID=607 (дата звернення 02.11.2020).

*Науковий керівник: кандидат юридичних наук
Савельєва О. М.*

Менькова Л.С.,

студентка 4 курсу 3 групи Міжнародно-правового факультету Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого

ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА: ПОНЯТТЯ ТА СУЧАСНИЙ СТАН

Питання сучасного стану продовольчої безпеки як на глобальному, так і на державному рівні на сьогодні залишається дуже актуальним. У загальному вигляді продовольча безпека - це такий стан економіки держави, який незалежно від становища світових ринків дає можливість забезпечення країни продовольством у достатній кількості, а населення має можливість його придбати. Тенденції, які на теперішній час існують як всередині нашої країни, так і зовні, несприятливо впливають на стан економіки в цілому та стан продовольчої безпеки, при цьому формуючи потенційні загрози. Причинами такого становища є проблеми, що тісно пов'язані з політичними, екологічними демографічними та іншими факторами.

Актуальність даного питання полягає в тому, що за прогнозами ООН, чисельність людства до 2050 р. зросте до 9,7 млрд осіб, тоді як продуктивність рослинницької продукції – тільки на 15%. Таким чином, перед всесвітньою спільнотою і нашою державою, в тому числі, постає питання стосовно ефективного забезпечення країн продовольчою безпекою в умовах виникнення нових загроз та глобалізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загальними питаннями продовольчої безпеки країни займалися і займаються такі світові та вітчизняні науковці як: К. Стамуліс, Ж. Діуф, О.І. Гойчук, С.М. Кваша, В.Г. Ткаченко, Ж. Ширан, П.Т. Саблук, В.Р. Андрійчук та ін.

Метою даної роботи є дослідження сутності та стану продовольчої безпеки в Україні, а також визначення способів врегулювання проблеми продовольчої безпеки як на міжнародному, так і на державному рівнях.

Розглядаючи поняття продовольчої безпеки держави, слід зазначити, що це ступінь забезпеченості населення країни екологічно чистими і корисними для здоров'я продуктами харчування вітчизняного виробництва за науково-обґрунтованими нормами і доступними цінами при збереженні і поліпшенні середовища проживання, дотриманні раціонального природокористування. Головною метою продовольчої безпеки є забезпечення постачання перероблюючих підприємств сировиною і матеріалами, а населення, відповідно до цього, – продовольством. Слід зацентувати увагу на слові «гарантоване» – тобто таке, що не залежить від впливу зовнішніх та внутрішніх несприятливих факторів [4].

Взагалі повноцінна система продовольчої безпеки охоплює такі складові: надійне забезпечення продовольством, що базується на національному аграрному виробництві; фізична і економічна доступність необхідної кількості і асортименту продовольства для різних категорій населення; система захищеності вітчизняного виробника від імпоротної залежності як в продовольстві, так і в ресурсному забезпеченні [2, с.47]. Звертаючись до думки науковців, С. Кваша, наприклад, вважає продовольчу безпеку важливим складовим елементом загальнодержавної політики, який характеризує політичну незалежність країни, її економічну міцність і стабіль-

ність, соціальну забезпеченість населення та здатність задовольнити продовольчі потреби своїх громадян без шкоди загальнодержавним інтересам [1, с.121]. Продовольча безпека, згідно з роз'ясненням, яке надано на саміті (The 1996 World Food Summit) – це стан, за якого всі люди тієї чи іншої країни в кожен момент часу мають фізичний, соціальний та економічний доступ до достатньої в кількісному відношенні поживної їжі, що відповідає їхнім потребам і є необхідною для ведення активного і здорового життя. На глобальному рівні проблеми продовольчої безпеки вирішують різні міжнародні організації та спеціалізовані органи (Комітет з продовольчої безпеки, ФАО, СОР та ін.) [5]. Вони вивчають, аналізують стан продовольчої забезпеченості в світі та роблять прогнози на майбутнє, а також сприяють економічній стабілізації держав з метою забезпечення необхідного рівня розвитку людства в цілому. На нараді в Ріо-де-Жанейро у 1994 році її учасники визнали, що досягнення продовольчої безпеки в світі можливе лише за умови її досягнення саме на державних рівнях. Також вони підкреслили, що у новому контексті проблемами забезпечення продовольчої безпеки мають займатися уряди країн за допомогою спеціальних програм [2]. Як бачимо, саме на державному рівні визначається національний стан продовольчої безпеки, тобто держава формує виважену та ефективну продовольчу політику та обов'язково створює належні умови її реалізації, насамперед за рахунок власного виробництва на основі сталого функціонування сільського господарства. Проте, у період карантину, який був ведений на початку 2020 року через загрозу та поширення коронавірусу, як в Україні, так і у світі постало гостре питання стосовно врегулювання продовольчої безпеки. У свою чергу ФАО, ВООЗ та СОР у спільній заяві наголосили, що в умовах запровадження карантинних заходів країни мають дбати про продовольчу безпеку. У відповідь на складену ситуацію, 22 квітня 2020 року члени СОР, у тому числі Україна, оприлюднили спільну заяву стосовно розповсюдження відкритої та передбачуваної торгівлі сільськогосподарською та харчовою продукцією в рамках пандемії COVID-19. Відповідний документ містить ключові питання, висловлені у заявах міністрів сільського господарства G20 щодо необхідності злагодженого співробітництва для забезпечення глобальної продовольчої безпеки, зокрема й

харчування, у відповідь на пандемію. У спільній заяві також наголошується на забезпеченні доступу до актуальної інформації щодо рівня виробництва, споживання, запасів, цін на продукти, зокрема, за допомогою наявних міжнародних механізмів моніторингу ринків [6]. Звичайно це позитивні напрямки діяльності нашої держави, проте статистика і реальність говорить дещо про інше.

У свою чергу на міжнародному рівні існує такий механізм як глобальний індекс продовольчої безпеки. Основною метою дослідження такого індексу є виявлення країн найбільш і найменш уразливих з точки зору продовольчої безпеки за такими категоріями, як фінансова та фізична доступність, а також якість і безпека харчових продуктів. Такий індекс аналізує показники 109 країн. Стосовно України, то в цьому році вона отримала 56.4 бали і зайняла 52-е місце. У порівнянні з 2017 роком, в якому Україна займала 63 місце, цей показник значно покращився, проте порівнюючи такі показники з показниками таких держав як Великобританія, Німеччина або Польща, нашій країні безумовно є куди рухатися [3].

Безумовно, наша держава має багато потенціалу аби вдосконалити продовольчу безпеку. Сприятливі природно-кліматичні умови для вирощування переважної більшості сільськогосподарських культур і потужний людський потенціал дозволяють Україні не лише забезпечити власну продовольчу безпеку, а й стати активним гравцем на світовому ринку продовольства [4]. Саме тому, для досягнення високих показників необхідно прискорити процеси реформування аграрного сектору України, що потребує суттєвої модернізації в напрямі розвитку підприємницької діяльності на селі, впровадження інноваційних технологій у виробництво, забезпечення дохідності товаровиробників, а також розбудови соціальної інфраструктури та розвитку сільських територій. Національна законодавча база, у свою чергу також потребує ефективних зрушень, оскільки на сьогодні є актуальне питання стосовно формування повноцінного законодавства, спрямованого на забезпечення здорового і достатнього харчування населення, продовольчої безпеки країни. Слід підкреслити, що вирішення продовольчої проблеми нашої держави полягає саме в узгодженості дій усіх суб'єктів усіх рівнів, а саме спільних зусиль простих громадян, їх громад

та урядів. Жоден із суб'єктів сам по собі не може підвищити стійкість системи, але кожен може зробити свій внесок у підвищення стійкості в цілому. Такий підхід торкається домашніх господарств, органів місцевих, національних та регіональних рівнів, допомагаючи забезпечити сталу ефективність.

Отже, з огляду на вищезазначене, можна стверджувати, що впровадження суттєвих змін у політиці нашої держави, зможуть гарантувати країні досягнення достатнього рівня продовольчої безпеки. Тому національна стратегія нашої країни, у першу чергу, має орієнтуватися на сучасні тенденції, що формують розвиток системи продовольчої безпеки. Оскільки її забезпечення є складним і динамічним процесом, проблема ефективності продовольчої безпеки як найважливішої складової стійкого розвитку країни повинна вирішуватися негайно не тільки нашою державою, але й всією світовою спільнотою разом, включаючи не лише виробництво достатньої кількості продуктів харчування, а й збереження агроресурсів, їх здатності до відтворення та продуктивності, що є необхідним для забезпечення продовольчої безпеки сучасного й майбутніх поколінь.

Список використаної літератури:

1. Кваша С.М. Зовнішньоекономічна діяльність АПК України : стан, стратегія і тактика розвитку / С. М. Кваша. – К. : ЗАТ «НІЧЛАВА». – 2000. – 252 с.
2. Тіхонова Н.О. Продовольча безпека держави: загрози та перспективи.// Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки. Вип. 8., Ч. 4., 2014 – С.46-49.
3. Україна займає 52-е місце в Глобальному індексі продовольчої безпеки. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrseeds.org.ua/ukraїna-zaimae-52-e-mistse-v-globalnomu-indeksi-prodovolchoї-bezpeki>
4. Ульяновченко А.В., Прозорова Н.В. Продовольча безпека – основа національної безпеки держави [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://congressworld.com.ua/blog_article.php?id=5.
5. Global Hunger Index: The inequalities of hunger. 2017. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.globalhungerindex.org/pdf/en/2017.pdf>.

6. Responding to the COVID-19 pandemic with open and predictable trade in agricultural and food products [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https:// docs.wto.org/dol2fe/Pages/FE_Search/FE_S_S009-DP.aspx?language=E& CatalogueIdList=263337,263330,263328,263327,263331,263332,263333,263319,263320,263334&CurrentCatalogueIdIndex=0&FullTextHash=371857150&HasEnglishRecord=True&HasFrenchRecord=False&HasSpanishRecord=False](https://docs.wto.org/dol2fe/Pages/FE_Search/FE_S_S009-DP.aspx?language=E&CatalogueIdList=263337,263330,263328,263327,263331,263332,263333,263319,263320,263334&CurrentCatalogueIdIndex=0&FullTextHash=371857150&HasEnglishRecord=True&HasFrenchRecord=False&HasSpanishRecord=False).

*Науковий керівник: кандидат юридичних наук
Бакай Ю.Ю.*

*Мирик М.М.,
студентка 4 курсу ІПКОЮ
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого*

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ПИТАННЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ НАУКОВО-ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Світове сільське господарство активно розвивається у напрямі збільшення наукоємності щодо виробленої продукції. Сьогодні широке поширення і впровадження інновацій стає ключовим фактором зростання обсягів виробництва, зайнятості населення, інвестицій, що сприяє забезпеченню конкурентоспроможності сільськогосподарських товаровиробників та підвищенню ефективності аграрного сектору економіки в цілому. Професійні знання висококваліфікованих спеціалістів у сільському господарстві в сучасному світі втрачають актуальність з високою швидкістю без постійно їх оновлення та підвищення рівня отриманих раніше компетенцій як цього потребує сучасний рівень розвитку суспільства.

Як зазначає Л. Мельник, в умовах переходу до економіки знань аграрна освіта має сприяти формуванню і підвищенню якісних характеристик трудових ресурсів, впливаючи на рівень їх мислення й культури [1, с. 65]. Дійсно, ринок праці й потенційні роботодавці диктують більш жорсткі вимоги до випускників аграрних вишів.